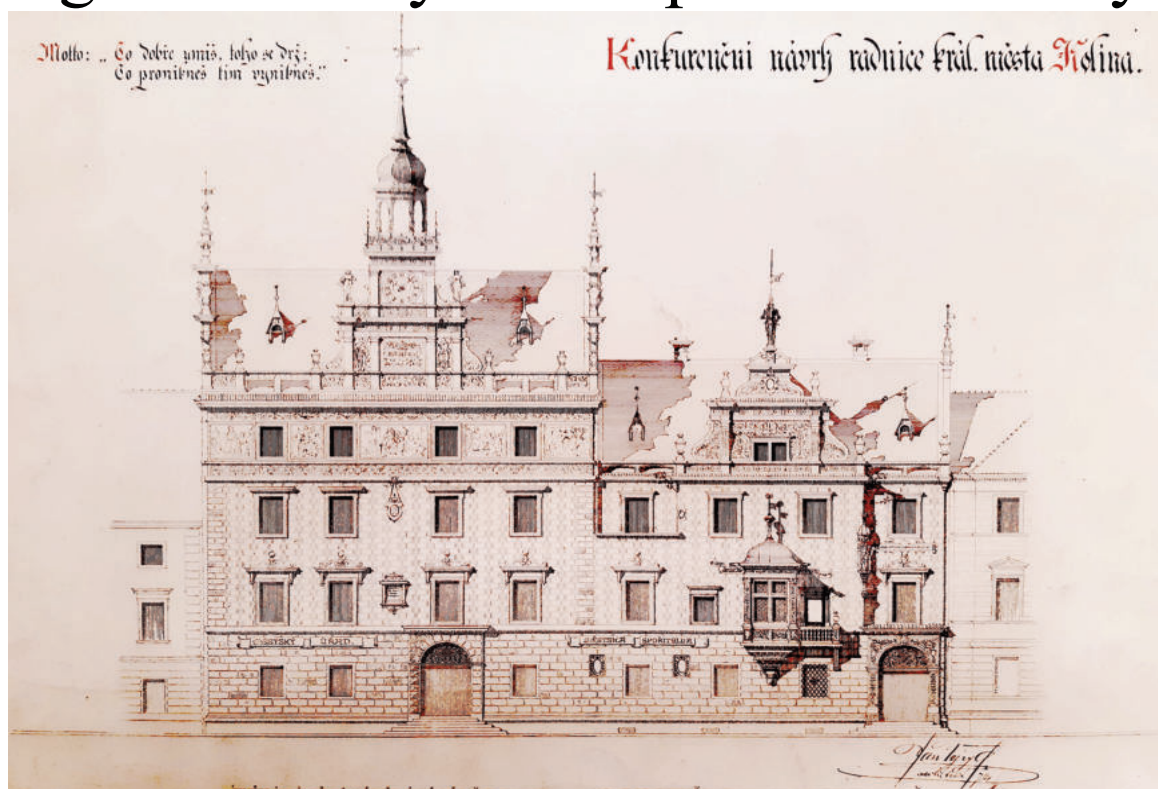

Průzkumová restaurátorská zpráva

Podrobný průzkum a restaurátorský záměr

sgrafitová výzdoba povrchu fasády

přestavěno podle projektu Jana Vejrycha z r. 1887.

Kolínská Radnice

kulturní památka

vedená pod rejstříkovým číslem 26365/2-740

město Kolín

zadavatel průzkumu: Jenšovský s.r.o.

vypracoval:

Pavel Novák, akademický malíř

KVĚTEN - ČERVEN 2021

O B S A H :

strana	3	Lokalizace
	5	Základní údaje, historie objektu a stručný popis
	6	Popis památky – Doplnkový list kulturní památky (zdroj – web NPÚ)
	7	Doplnkový list kulturní památky – text bronzové desky průčelí (web NPÚ)
	8	Evidenční list kulturní památky (NPÚ 1989) b) popis památky
	9	Postupy průzkumu
	9	Poznatky průzkumu
	11	Restaurátorský záměr.
	12	Podrobně rozpracovaný popis postupu restaurátorských prací
	17	Studijní materiál
	18	Fotodokumentace

počet stran 55 včetně fotodokumentace. CD s veškerou fotodokumentací

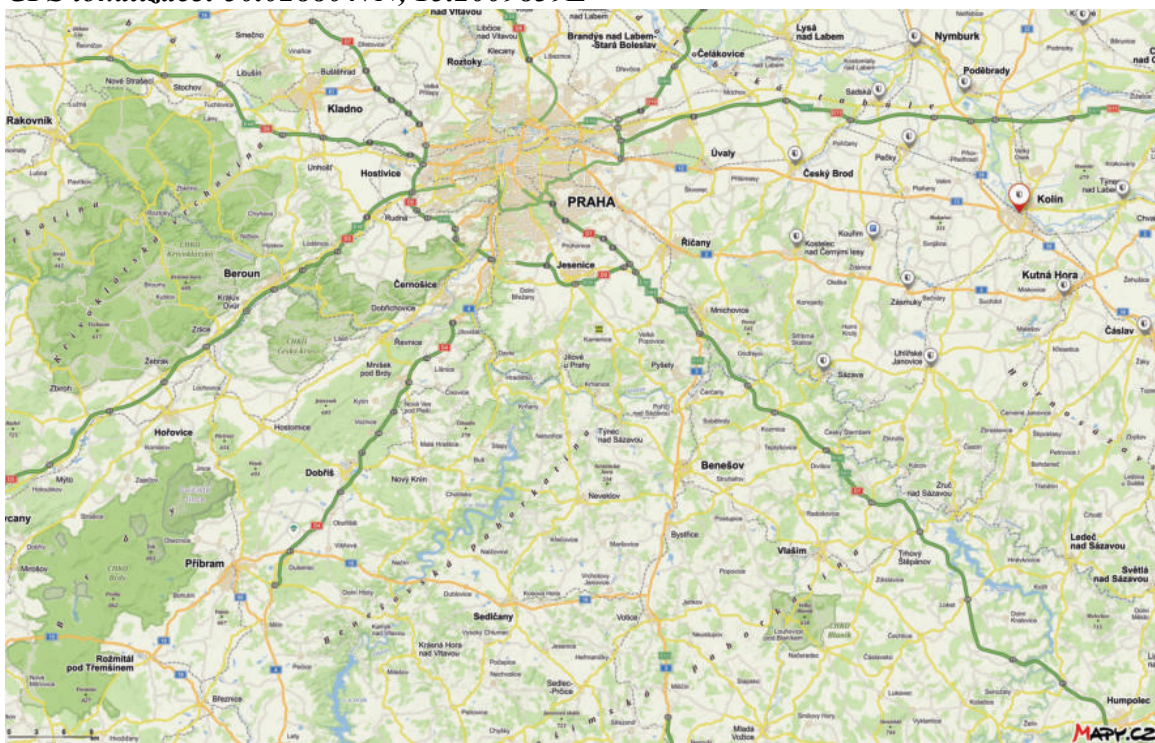
přílohy: Materiálový průzkum Pech, Valentová č.:**PI763**

Restaurátorský průzkum a záměr kamenosochařské prvky (M. Žák, Míča)

Zpráva byla vypracována na základě objednávky investora jako podklad pro závazné stanovisko Magistrátu města Kolín, odboru památkové péče k plánovaným opravám fasády v roce 2021-22.

© Dokumentace jako dílo vědecké a literární je chráněna ve smyslu zákona č.89/1990 sb. V úplném znění pozdějších dodatků (Autorský zákon) s tím, že právo k užití ve smyslu zákona č. 121/2000 sb. v úplném znění (o památkové péči) má objednatel a příslušný orgán památkové péče. Restaurátorská dokumentace nenahrazuje závazná vyjádření příslušných památkových orgánů a organizací.

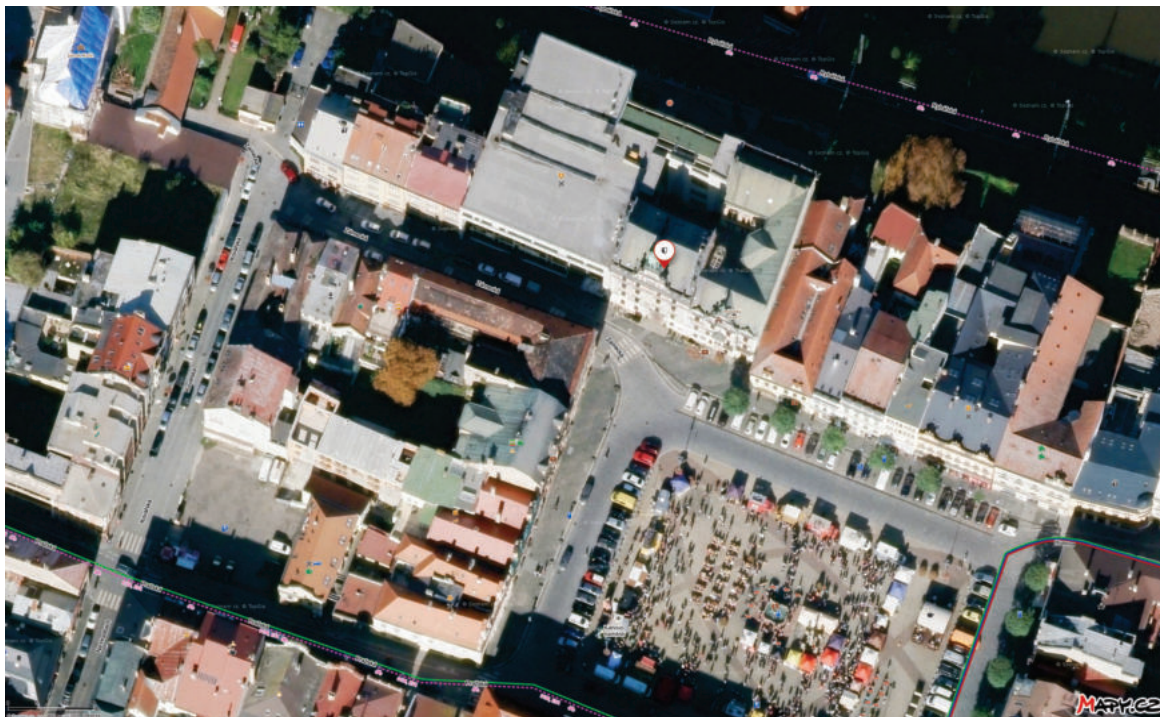
GPS lokalizace: 50.0288047N, 15.2009839E

Lokalizace v rámci oblasti Čechy 2021 © seznam.cz

Lokalizace v rámci oblasti Kolín. 2021 © seznam.cz

↑Satelitní snímek↑

KATALOGOVÉ ČÍSLO	-1000137536
KRAJ	- Středočeský kraj
OKRES	- Kolín
OBEC	- Kolín
ČÁST OBCE	- Kolín I
KATASTRÁLNÍ UZEMÍ	- Kolín
ADRESA	- Karlovo náměstí č.p. 78
TYP	- radnice
KATEGORIE	- areál
SLOH	- gotika; historismus; neorenesance
AUTOR	- Autorem neorenesanční přestavby je arch. Jan Vejrych.
REJSTRÍKOVÉ ČÍSLO	- 26365/2-740
ANOTACE:	- Areál gotického původu z 15. století, upravený v 18. století a v roce 1887 neorenesančně přestavěný podle projektu arch. Jana Vejrycha.

POPIS:

Areál radnice je situován do SZ rohu náměstí. Tvoří ho dva propojené domy. Stará radnice čp. 78 (vlevo) je původní radní dům a nová radnice čp. 77 (vpravo) byla připojena dodatečně. Oba domy jsou uvnitř propojené a směrem do náměstí jsou sjednocené výtvarně bohatými novorenesančními fasádami.

Předmětem ochrany jsou domy čp. 77, 78 a k nim náležející pozemky.

POPIS PAMÁTKOVÉ HODNOTY:

Areál mimořádně cenný z architektonického i urbanistického hlediska.

předpokládaná realizace oprav: 2022

KATALOGOVÉ ČÍSLO	- 1000084231
KRAJ	- Středočeský kraj
OKRES	- Kolín

OBEC	- Kolín
ČÁST OBCE	- Kolín I
KATASTRÁLNÍ UZEMÍ	- Kolín
KATEGORIE	- území
ANOTACE	- Historické jádro města.
POPIS:	

Nad strmým svahem, spadajícím k jižnímu břehu Labe, vznikla tržní osada Nový Kolín, která měla společné kostelní nadání s nedalekým Starým Kolínem. Vhodná terénní situace, usnadňující obranu, nejspíše vedla k tomu, že kolem roku 1257 přenesl Přemysl Otakar II. městská práva na mladší osadu, později zvanou Kolín. Nové město bylo vybudováno na pravidelném kolonizačním půdorysu s podélným náměstím, na jižní straně s víceblokovou zástavbou. Z doby po založení města jsou připomínány pouze tři zděné stavby - farní kostel, dominikánský klášter s kostelem Panny Marie a radnice. Ještě před rokem 1261 bylo město ze třech stran opevněno dvojím pásem hradeb s branami - Kouřimskou, Pražskou, Horskou (Čáslavskou) a Labskou brankou. Z hradeb a bran zbořených v první polovině 19. století se dochovaly zbytky zdí převážně v půlkruhu na jižní straně města. Výstavba kostela sv. Bartoloměje, dominanty Kolína, byla zahájena roku 1261 a pokračovala do konce 13. století. Trojlodí s křížovými klenbami je na východě uzavřeno polygonálním presbyteriem a na západě průčelím, sevřeným dvěma věžemi. Požárem v roce 1349 poškozený kostel byl v letech 1360-1401 přestavován nákladem císaře Karla IV. za přímé stavitelské účasti P. Parlěře, který po stržení starého presbyteria vytvořil nový chór obklopený kaplemi a vnitřek zaklenul paprscitými a křížovými klenbami. Vně uzavřel presbyterium volným opěrným systémem katedrálního typu. Z vnitřní výzdoby se dochovala část gotické nástěnné malby z konce 13. století a okenní sklolmalby (1380). Roku 1504 byla mistrem Bartošem postavena u kostela zvonice. Po požárech města v letech 1413 a 1416 došlo k první výstavbě městských domů na západní straně náměstí, v Karlově a Parlěřově ulici. V uvolněném prostoru po dominikánském klášteře v severozápadním rohu městského jádra postavil v letech 1437-1448 kolínský hejtman Bedřich ze Strážnice gotický hrad - čtyřkřídlovou patrovou budovu, z níž se dochovaly pozdně gotické portály, brána a fragmenty zdí. V polovině 16. století byl hrad přestavěn na zámek, barokně upraven a v 19. století adaptován na pivovar. K hradu příslušela Zálabská věž (Práchovna) na protějším břehu Labe. V renesanci i baroku došlo k výrazné architektonické proměně městských staveb. Ještě v 16. století byly po četných požárech obnovovány některé vyhořelé domy, v nichž je dodnes zachované zaklenutí hřebínkovými klenbami v přízemí. Barokní přestavby, prováděné po požáru v roce 1734, znamenaly u měšťanských domů překrytí předchozích stavebních etap a docílení jednotného slohového sladění uličních interiérů. Nejvýrazněji je to patrné na přestavbách a novostavbách prováděných místním stavitelem J. Jedličkou u domů čp. 90 a 7 na náměstí, v ulicích Pražské čp. 3 a Kutnohorské čp. 31 a 33. Na paměť moru v roce 1680 byl vztyčen na náměstí sloup Panny Marie. V 19. století byl v Kolíně zaznamenán značný růst průmyslu a hospodářský rozkvět se projevil rozšířením města. Bohužel tomuto vývoji padly za oběť části městských hradeb, všechny brány a některé domy byly nevhodně adaptovány. Přesto zůstalo historické jádro jako urbanistický celek s pravidelnou osnovou zachováno

DOPLŇKOVÝ LIST KULTURNÍ PAMÁTKY

Obec: Kolín, Okres: Kolín, Rejstř. číslo ÚS:

název (označení) památky: Stará radnice, Osada – ZSJ - čp. 77 06815/120740/11-R

Objekt v severozápadním nároží náměstí Obránců míru je v interiéru i exteriéru propojen s vedlejší budovou tzv. nové radnice, se kterou takto tvoří celek, a ze západní strany navazuje průchod a patro nové přístavby kulturního domu, jež je při východní straně napojena na objekt tzv. nové radnice. Jedná se o kamennou stavbu s pozdějšími stavebními úpravami a cihlovými dostavbami. Současný vzhled objektu pochází z poslední úpravy v roce 1887, provedené podle návrhu architekta Jana Vejrycha a J. Klecanského. Průčelí domu a celkové pojetí bylo sjednoceno s vedlejší budovou v novorenesančním stylu. Z nádvorní strany byla ponechána neomítnutá zeď se zbytky gotických oken, kružeb a ostění. Část gotických oblouků je patrná i pod omítkou v průčelí objektu v patře.

Třípatrový objekt o 4 okenních osách, nerovnost terénu vyrovnává kamenné schodiště. Vchod řešen ve druhé ose zprava a je rámován bosovaným portálem (pískovec). Obdélné dveře se segmentovým světlíkem krytým pseudorenesanční mříží se stylizovanými lvy - nově přezlacené. Přízemí ke kordonové římsě bosováno. Vpravo od vchodových dveří vedle přízemního okna vsazena bronzová deska s textem (viz dopl. list 740/1 a).

Vlevo od vchodu snížený vstup do sklepních prostor, dřívějšího vězení. Okna obdélná, v šambráně, dvoukřídlá s jedním příčnickem s tojinou, nad oknem rovná římsa s konzolkou a suprafenestra. Od kordonové římsy až pod římsu nad druhým patrem sgrafitová fasáda (diamant střídán psaníčky), mezi druhým a třetím oknem prvního patra umístěn nápis v portálku - se zlaceným písmem: OBNOVENO ROKU MDCCCLXXXVII. Mezi okna druhého patra s návějovou římsou umístěn znak města Kolína, plasticky vystupující, provedený v barvách (modrá, červená, zlatá).

Nároží vyznačena bosáží. Nad okny druhého patra římsa a parapet s ornamentálními motivy ve sgrafitu. Podobné je to i u korunní římsy. V prostoru mezi okny třetího patra jsou figurální motivy - 5 výjevů z dějin Kolína: Autor Adolf Libscher (1* založení města, 2* Založení vysokého kůru kostela děkanského Karlem IV., 3* Hájení města Divišem Božkem z Miletínka proti husitům, 4* Potvrzení městských práv Václavem IV., 5* Řádění Švédů.)

Nad okenní římsou prolamovaný parapet s výzdobami plastických váz. Ve střední části objektu vychází hmota věže objektu s plným zděným štítem a s nápisem v průčelní straně (Radnice), navazuje základna čtyřboké věže s hodinami v průčelí a ochozem při lucerně figurální výzdoba po stranách - postavy Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad od A. Libschera, umístěno mezi pilastry, jež člení průčelní stranu věže (štítu). Nad dvojí římsou nahoře po stranách - Maudrovy plastiky síly a moudrosti. Nad hodinami za ochozem navazuje polygonální lucerna s cibulovou věží s makovicí. Střecha sedlová souběžná s průčelím. Z bočních stran vysoká, plné štíty horizontálně dělené plast. římsami, k vrcholu ustupující. Po stranách bočních štítů ukončují římsy ozdobná plast. vázy. V segmentově zakončených vrcholech na špicích makovice.

Nádvorní strana objektu: Průchodem od hlavního vchodu - do nádvoří, druhý vstup od přístavby kult. domu. Severní strana objektu je bez omítky - pouze lomový kámen s dochovanými fragmenty gotických oken (Jeptišky), část. zazděný průjezd, odlehčovací oblouk, ostění pískovcové a částečně obdélná dělená okna v ostění. Prolomena i okna novější, ovšem nechány i zbytky oken gotických. Novější okna v hladké vyznačené šambráně.

Stav exteriéru: V současné době upravován včetně sgrafit a maleb, plastik.

Dokumentace . Dr E. Jančíková, Kolín 1989

DOPLŇKOVÝ LIST KULTURNÍ PAMÁTKY

Obec: Okres: Rejstř. číslo OS: Kolín Osada: Kolín

Název (označení) památky: Stará radnice ZSJ:

čp. 77 06815/1 2 0740/1a

Text bronzové desky na čp. 77 • stará radnice, antikvou:

Stará radnice čp. 78 původně měšťanský gotický dům zvaný Kolerovský. Je od roku 1494 sídlem městské správy. Novorenesanční úprava byla provedena podle návrhu arch. Jana Vejrycha v r. 1887. Znak města je umístěn uprostřed oken 2. patra, mezi okny 3. patra jsou fresky A. Liebschera: Přemysl Otakar II* na stavbě městských hradeb, Karel IV. potvrzuje městská privilegia, Švédové plení město za třicetileté války. Na průčelním štítě jsou od téhož malíře obrazy Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad. Na stranách věžních hodin stojí sochy J. Muadera Síla a Moudrost. Nová radnice čp. 77, od r. 1606 obecní hostinec, byl r. 1750 přestavěn v kasárna a v r. 1899 do dnešní podoby ve slohu české renesance arch. Zeyerem podle návrhu arch. J. Vejrycha. Na štítě je postava rytíře od V. Amorta, mezi 1. a 2. patrem socha Spravedlnosti od L. Würzla. Obě budovy byly opraveny v r. 1959. V bývalých kasárnách se narodil 3. 7. 1796 zakladatel moderní pantomimy Jean Gaspard Debureau.

Dokumentace: Dr E. Jančíková, Kolín 1989

EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY Středočeský kraj

5. Název (označení) památky: Radnice čp. 77 a 78
6. Ochranné pásmo: POP,
7. Bližší označení umístění památky:
8. Vlastník (správce, trvalý uživatel): MěNV, ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.: č.p. 77 a 78
9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby):

Dvě sousedící budovy, původní radní dům - třípatrová budova o čtyřech okenních osách, v přízemí bosovaný portál s obloukovým světlíkem, plocha rustikovaná. První a druhé poschodí. Nárožní štukové armatury, plocha vyplněna psaníčkovými sgrafity, okna se šambránami a rovnými nadokenními římsami.

Štukový znak města. Ve třetím poschodí prostor mezi okny vyplněn obnovenými malbami A. Liebschera al secco), příběhy z dějin Kolína. Nad vyčnělou římsou atika, uprostřed zvýšená, na ní na římsce 2 sochy od J. Maudera (Dvornost a Síla). Na stěně atiky mezi Liebscherovými obrazy Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad nápis Kolín. Nad atikou vyčnívá čtyřboká věž s hodinami a ochozem. Na ní lucerna cibulovitě zakončená, mědi krytá, střecha sedlová, břidlicí krytá. Po stranách dva římsami členěné a sgrafitem bohatě zdobené štíty. Vše je novorenesanční přestavba z r. 1887. Nádvorní fasáda neomítnutá se zděnými zbytky okenních ostění a kružeb vesměs ranně gotických. V přízemí a v 1. poschodí místy valené klenby s výsečemi. Ve sklepe bývalé vězení s got. portálkem. většinou sklenuté novou segment. klenbou.

10. Časové, slohové a autorské určení: Gotický dům ze 13.století, přestavba renes. barokní a v r.1887 pseudorenesanční. J. Vejrych
11. Památkové movité zařízení:
12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: Příklad městského gotického domu, který prodělal všechny slohové proměny.
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření: Velmi dobrý
14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření: Původně obytný dům, od poloviny 15. stol. radnice
15. Odkaz na literaturu : Vávra : Dějiny Kolína
16. Odkaz na fotografickou dokumentaci:
17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci:
18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis):
19. Záznam doplňkových listů:
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků:

Popis památky - pokračování :

b) tzv. nová radnice: Dvoupatrový dům o čtyřech okenních osách, postavený v nové renesanci r. 1399. Přízemí rustikované s polokruhem, zakončeným portálem na pravém okraji. Fasády a 2 poschodí vyplněna psaníčkovým sgrafitem. Okna s plochými šambránami a rovnými nadokenními římsami. Uprostřed fasády na bohatě štukem zdobené konsoli je arkýř s přilehlým balkonem s kuželkovou balustrádou. Na konsoli soška Spravedlnosti pod kamenným baldachýnkem. Nad nízkou, vázami zdobenou atikou štít s volutami bohatě sgrafitem zdobený. Ve štítě 2 sdružená okénka. Na římsce štítu dvě kamenné vázy, na vrcholu plechová postava rytíře v brnění od V. Amorta. Střecha sedlová, břidlice.

Historický poznatek převzatý z webové stránky „Cesty a památky“ (editor: Roman Šulc):

V roce 1926 byly obě části radnice restaurovány kolínským stavitelem Josefem Hátlem, sgrafita a malby obnovil akademický malíř František Rubeš. V roce 1959 proběhla generální oprava fasád radnice Okresním stavebním podnikem v Kolíně, na obnově výzdoby se podílel Český fond výtvarných umění. V roce 1969 bylo zbořeno západní křídlo mezi nejstarší částí radnice a novým severním traktem a místo vyplnilo skleněné schodiště nově postaveného Městského kulturního domu, čímž byl historický ráz nádvoří necitlivě narušen. V letech 1978-79 byla vyměněna břidlicová krytina střech za současnou měděnou a současně byly provedeny drobné opravy fasád. Poslední rekonstrukce fasád radnice se uskutečnila v 90. letech 20. století.

Metody provedení průzkumu:

Průzkum byl proveden na základě objednávky zástupce investora pro potřeby vypracování kalkulace restaurování sgrafita. Byl prováděn z mobilní plošiny. Byla provedena celoplošná vizuální revize a revize vytipovaných míst.

Byly provedeny základní sondy čištění, odstranění předchozích povrchových úprav.

Byly odebrány vzorky pro chemicko technologický průzkum, který byl vyhodnocen.

Byla pořízena fotodokumentace celé plochy.

Byly prostudovány veškeré dostupné historické dokumenty související s restaurátorskou činností se zaměřením na použité materiály.

Průzkum a jeho vyhodnocení bylo zaměřeno na stanovení jednoznačného restaurátorského záměru postupu restaurátorských prací.

Doporučené práce budou ještě v rámci dodavatelské restaurátorské činnosti při zahájení činnosti upřesněny pomocí podrobného restaurátorského průzkumu zaměřeného hlavně na dlouhodobější technologické postupy vyžadující delší technologické pauzy (jako například: buničité zábalý atp.)

Rekapitulace základních zjištění průzkumu:

Zásadním poznatkem je zjištění, že se jedná o budovu palácovitého typu, jejíž některé části jsou vystaveny velmi extrémním povětrnostním podmínkám, neboť budova přesahuje horizont okolní zástavby. Přesto, že se nacházíme v povětrnostně stabilní polabské krajině, lze vliv západního proudění srovnat s budovou zámku Litomyšl, kde byly v 80. letech 20. století rekonstruovány již zaniklé korunní římsy fabionového tvaru, k jejichž zničení došlo v důsledku zanedbání pravidelné údržby a tvrdých povětrnostních podmínek panujících v horní části budovy na návětrných stranách. Pravda, podhůří Orlických hor vykazuje značně nestabilní povětrnostní podmínky, nicméně na obou výškově podobných budovách lze nacházet místa vystavená turbulenčním vlivům. Mohli jsme zde také proto dobře sledovat funkčnost a dobu životnosti novodobých materiálů při sanacích defektů předešlých restaurátorských zásahů. Ukazuje se, že je sporné užití akrylátů, stejně jako v minulosti užití hydraulických přísad (cement).

Druhým důležitým poznatkem je, že se jedná o dvě budovy z období 12. století, v minulosti historicky mnohokrát přestavované. Přestavbami obzvláště kamenných budov při využití původního zdiva dochází k vytvoření skrytých příčin defektů na netypických místech, například výluhy solí, ap.

Sgrafito bylo v minulosti mnohokrát restaurováno. Část fasády na 4. n.p, tj. pod korunní římsou, je povrch fasády upraven figurální freskou od pražského malíře A. Liebchera. Tato freska byla podle záznamů rekonstruována akademickým malířem Františkem Rubešem, kdy bylo podle dokumentace restaurátorského zásahu z roku 1926 rekonstruováno cca 50% celkové malby. Tento výtvarně řemeslný zásah, díky své řemeslné kvalitě a dalším restaurátorským, spíše upevňovacím zásahům, vydržela v této podobě dodnes. Poslední zásadnější restaurátorský zásah byl proveden v roce 2007: **„Restaurátorské práce na sgrafitové a malířské výzdobě fasády budovy radnice č. p. 78 na Karlově náměstí v Kolíně“**, provedl Václav Špale ak. mal. Jednalo se o havárii okapového svodu, který z velké části způsobil téměř zánik jedné z Liebscherových fresek s názvem „Císař a král Karel IV. pokládá základní kámen k dostavbě katedrálního chrámu v Kolíně v roce 1360“.

V průvodní zprávě restaurátor V. Špale konstatuje, že veškeré plastické štukové prvky byly zabarveny okrově a teprve dodatečně natřeny bíle, což je jejich stávající stav.

Tento průzkum toto tvrzení dokládá zdokumentovanými sondami a mikronábrusem chemicko-technologického průzkumu, který potvrzuje fakt, že všechny tyto štukové a lité prvky měly materiálově imitovat pískovcové kvádry užitá na portál hlavního vstupu budovy, nebo-li: barevnost všech těchto architektonických doplňků je tvořena zabarvenou vnější finální povrchovou vrstvou. Tato vrstva byla v minulosti vystavená nejružnějším vlivům zatékání, nejvíce zanášením oxidů a solí mědi, které jsou z tohoto materiálu neodstranitelné. Jeden z předchozích restaurátorských zásahů, jak je patrné na dobové barevné fotografii, opatřil všechny tyto prvky vápeno - akrylátovým nátěrem dané barevnosti. Některé prvky – okenní rámy byly později přetřeny na bílo. Okrový nátěr provedený na všech štukových prvcích sice úspěšně zakrývá tmavé skvrny po zatečení solí mědi, na mnoha místech je však aplikován v příliš tlusté vrstvě a degraduje tak dokonalou přesnost řemeslné práce. Bílá barva aplikována později.

Zásah restaurátora Špaleho, který spočíval hlavně v rekonstrukci téměř zaniklé fresky, ale také popis provedeného transferu na římsu mezi 3. a 4. podlažím, je zdokumentován v podrobné restaurátorské zprávě.

Součástí této výzdoby je též polychromie některých štukových prvků, největší z nich je patrně erb na průčelí velké budovy na ploše 3. n.p. Tato polychromie nese známky značného opotřebení, fragmenty původní polychromie potvrzují nepřesné použití odstínů přemaleb. Původně zlacené plochy byly přemalovány žlutou barvou. Doporučujeme tuto část restaurátorského zásahu zpracovat samostatně.

Sgrafito lze z hlediska provedených technologických postupů zařadit mezi tradiční. Na jádrové omítce asi 1,5-2,5cm tlusté je nanášena zhruba stejně vysoká vrstva *intonaca colorata* z středně hrubého přesátého písku o velikosti zrna do 2,5mm intenzivně probarveného černým plnivem a na vrstvě *intonaca colorata* je „železem hlazená“ (jak píše ve své zprávě restaurátor V. Špale), neboli kletovaná až 3mm vysoká vrstva *intonaca bianca*, která je tvořena vápenným materiálem s plnivem pískových zrn do velikosti 0,1mm. Tyto vrstvy jsou navzájem mimořádně dobře propojeny.

V současné době je povrch sgrafita standardně znečištěn exteriérovými vlivy, jako jsou emise prachových nečistot, především z automobilové dopravy a různé stavební činnosti, a také destruktivní činnosti dešťové vody. Funkčnost sgrafita a prodloužení jeho životnosti lze zajistit jednak lokálními zásahy odstraněním nevhodně opravených defektů, restaurátorským řešením vzniklých lokálních defektů, ale hlavně celoplošnou revitalizací *intonaco colorito* a *intonaco bianco* pomocí hloubkové impregnace a hydrofobizace.

V komplexu radnice lze nalézt ještě fragmenty sgrafita na ploše budovy orientované k řece na její vnitřní straně, směřující do nádvoří celého komplexu budov radnice. Toto

sgrafito je ze zběžného pohledu v relativně dobrém stavu, neboť je chráněno před povětrnostními vlivy počasí. Také monochromní nátěry okolních budov svědčí o nedávné pravidelné údržbě.

Nad korunní římsou budovy s věžičkou s hodinami jsou součástí výzdoby mezi polosloupky iluzivního podstavce ciferníku hodin olejové obrazy na plechové podložce, jejichž autorem je také Karel Liebscher. Jsou to portréty Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad. Tyto obrazy je nutné restaurovat odděleně od vápenných procesů. Po podrobném průzkumu z lešení bude rozhodnuto, zda je demontovat a restaurovat samostatně, nebo jen zakrýt před vápennými zásahy na štukové části fasády.

Součástí fasády jsou i klempířské měděné prvky doplněné kovářskými prvky konzol ozdobných špiček, mříží atp.

Součástí fasády jsou také repliky původních oken a truhlářských doplňků z doby oprav v 80 - tých letech 20.století. Truhlářské prvky jsou bez údržby v opotřebeném stavu, úměrném jejich stáří. K jejich údržbě postačí standardní postupy údržby truhlářských prvků. Je nutné zachovat, případně doplnit veškeré doplňky (kování a kliky)

Vyhodnocení výsledků Materiálového průzkumu, zpráva č.:P1763, ing. Z. Valentová, ing. M. Pech:

a) *Konzistence povrch sgrafita:* Byly odebrány vzorky z různých částí sgrafita aby bylo potvrzeno stejné materiálové složení (vzorek A, B, C.). Sgrafito vykazuje velkou materiálovou konzistencí. To je zajištěno kvalitním provedení vápennými materiály, vrstva *intonaco bianco* dosahuje leckde tloušťky až 1/2cm a přesto vykazuje značnou soudržnost s podkladovou vrstvou – černý, ve hmotě probarvený vápenný štuk, plněný jemným pískem. U Vzorku D vidíme také dokonalou soudržnost probarvené vrstvy *intonaco colorato* s podkladovou vrstvou jádrové pomítky.

b) *Porovnání granulometrie:* Potvrzení materiálové shodnosti potvrzuje granulometrické měření rozvržení plniva. To je popsáno v Granulometrické křivce vzorků B a D. Granulometrická křivka je téměř shodná.

c) *Zasolení materiálu:* Zásadní problematikou stavebních materiálů je iniciovaný výskyt solí. V zadání jsme tudíž požadovali prověření všech vzorků, neboť se na ploše sgrafita objevují místa, kde je materiál nesoudržný a odlupuje se od svého podkladu. Tabulka zasolení však sole ve zdivu nenašla. Vzorek A odebraný v jednom z takových výše popsaných míst a vzorek D odebraný na balustrádě silně atakované povětrnostními podmínkami mají pouze větší kyselost, což by u vzorku A potvrzovalo teorii kamení z původního (gotického) zdiva, jenž je součástí současných nosných zdí průčelí, způsobí kondenzaci vody a následné promrzání destruuje materiál sgrafita.

Značně prosolený je vzorek E odebraný ze soklové části štukového ostění vstupních dveří. Toto zasolení je způsobené vzlínáním do neizolovaného zdiva.

d) *Prokázání barevnosti* Vzorek E se také stal průkazným materiálem určení původní barevné kompozice průčelí. Nejspodnější dvě barevné vrstvy stratigrafie nátěrů štukových částí, jako v tomto případě ostění vstupních dveří se opticky jeví jako šedo – zeleno okrové. Detekce materiálů jednoznačně potvrzuje přítomnost okrů a znečištění popílkem.

Na základě těchto poznatků lze stanovit restaurátorský postup, který bude shrnut v následném restaurátorském záměru a který je aplikovatelný pro jednotlivé části fasády:

Restaurátorský záměr:

restaurátorský záměr lze rozdělit na dva zásadní postupy:

- A) restaurování vápenných prvků (lze sloučit sgrafito a fresku)
- B) restaurování kovových prvků (obrazy na plechu a veškeré ostatní doplňky)

A) restaurování vápenných prvků

Doporučený postup restaurátorských prací:

1. Podrobný průzkum z lešení.
2. Celoplošné čištění povrchu.
3. Povrchová fixáž.
4. Odstranění všech nevhodných tmelů a technicky nefunkčních doplňků.
5. Hloubkové zpevnění injektáží defektních míst.
6. Kompletní čištění sgrafita.
7. Doplnění jádra, tmelení defektů.
8. Doplnění *intonaca bianco* (*tento bod neplatí pro fresku*).
9. Barevné sjednocení ploch retuší.
10. Závěrečná hydrofobní fixáž.

Podrobně rozpracovaný popis postupu restaurátorských prací sgrafita a fresky:

1. Podrobný průzkum z lešení

Je nutné provést další sondy nejen stratigrafie, ale hlavně sondy šetrného čištění, například v místech znečištění kovovými výluhy z oplechování atp. Máme na mysli metody s velkými technologickými pauzami, jako jsou například buničité zábaly atp. Průzkumy budou zpracovány odděleně na sgrafito a odděleně na malbu.

2. Celoplošné čištění povrchu

Povrch může být vyčištěn po té, co bude stanoven nejšetrnější postup čištění především při podrobném restaurátorském průzkumu z lešení. Z předběžného průzkumu lze s jistotou říci, že sgrafito je v současném stavu možno omývat destilovanou vodou. Prachové depozity lze snímat čištěním sodným těstem bez předchozí prekonsolidace. Je možné při tomto čištění odstranit viditelné stopy retuše předchozího restaurátorského zásahu.

3. Povrchová fixáž

Po očištění povrchu od ulpívajících prachových nečistot je možné celé sgrafito prekonsolidovat zpevňovačem na bázi organokřemičitanů, například Porosil ZTS (AQUA Bárta s.r.o.), nebo adekvátními prostředky firmy Remmers. Prostředky budou konzultovány s pracovníkem příslušného územního pracoviště NPÚ.

4. Odstranění všech nevhodných tmelů a technicky nefunkčních doplňků

Po náležitě technologické pauze, která je nutná pro vytvoření nových vápenných vazeb pod povrchem sgrafita, budou opatrně vyjmuty všechny vytipované materiálově nevhodné vysprávky. Budou to hlavně ty, které svojí povahou narušují kompaktnost původního sgrafita a kyselou chemickou reakcí vedou k vytváření nežádoucích dutin.

5. Hloubkové zpevnění injektáží defektních míst

Vytipovaná místa dutin vzniklých odtržením svrchní štukové vrstvy od cihlového zdiva, budou proinjektována jednak materiálem použitým pro prekonsolidaci Porosil ZTS a případným adekvátním prostředkem. Pro zpevnění odtrženého jádrového materiálu lze také použít Alukrat NA2808 (AQUA Bárta s.r.o.). Dutiny, které nezaniknou touto injektáží, bude nutné vyplnit injektážím plnidlem na vápenné bázi, jako například Vapo – inject (AQUA Bárta s.r.o.) případně LEDAN, nebo jinými adekvátními přípravky schválenými pracovníkem příslušného územního pracoviště NPÚ.

6. Kompletní čištění sgrafita

Po zpevnění celé malby bude možné odstranit veškerá hrubší znečištění pomocí razantnějších metod vycházejících z podrobného restaurátorského průzkumu. Jedná se o místa navazující na oplechování vodorovných prvků. Lze zde aplikovat v rámci průzkumu vyzkoušené razantnější metody, jako například zábal roztoku 10% uhličitanu amonného v nosiči xylóze a podobně....

7. Doplnění jádra (intonaco colorito), tmelení defektů

Podstatná součást opravy sgrafita a jeho kompaktní vzhled, stejně jako technologické uzavření problematických míst, závisí na pečlivě přitmeleném a technologicky stálém uzavření otevřených defektních míst. Tak je nutné přistupovat k doplnění chybějícího *intonaco colorito*. Je nutné dosáhnout stejné zrnitosti a stejné barevnosti originálu, zároveň je nutné, aby technologický základ byl na bázi vápenného štku z odleželého hašeného vápna. Pigmentace musí být z alkáliím odolných světlostálých materiálů černí. Pevnost materiálu lze doplnit 3% přípravkem Alukrat NA2802 (AQUA Bárta s.r.o.), případně běžnými technologickými doplňky vápenných omítek (např. lněná fermež, polymerovaný lněný olej atp. – v maximální míře 0,1 – 0,5%)

8. Doplnění intonaca bianco

Stejně zodpovědně bude nutné přistupovat k doplnění *intonaca bianco*. Povrch sgrafita *intonaco bianco* tvořený vápenným nátěrem musí konzistentně uzavírat *intonaco colorito*, je opět nutné, aby technologický základ bylo odleželé hašené vápno. Dále je nutné provést plnění směsí s mramorovou moučkou a stejně jako v případě *intonaco colorito* lze pevnost materiálu zvýšit 3% přípravkem Alukrat NA2802 (AQUA Bárta s.r.o.), případně běžnými technologickými doplňky vápenných omítek (např. lněná fermež, polymerovaný lněný olej atp. – v maximální míře 0,1 – 0,5%).

V této fázi dojde také k přilepení odtrženého transferu na části fasády samovolně odpadlého a nyní zajištěného na nadokenní římsce 3. a 4. n.p. (viz obrázek na této stránce pod textem), uloženého v depozitáři.

9. Barevné sjednocení ploch retuší

Veškeré vápenné technologie doplnění povrchu sgrafita *intonaco bianco* ale i *intonaco colorito* bude na závěr nutné ještě podrobit závěrečné nevápenné napodobivé retuši. Ta by měla sjednotit obě kontrastní plochy, aby působily kompaktně.

10. Závěrečná fixáž

Závěrečnou fixáž bude nutné na vytipovaných místech lokálních poruch (plochy v návaznosti na oplechování vodorovných prvků) provést hydrofobizačním přípravkem **POROSIL RVO plus, - organokřemičitý prostředek, dvojsložkový složkový, pro dokonalou hydrofobní úpravu povrchů porézních silikátových materiálů**. Roztok v lakovém benzínu s neutrálním katalyzátorem. Chrání povrchy proti škodlivému působení srážkové vody při zachování jeho paropropustnosti. Hydrofobní účinek se vytváří v hloubce materiálu, hydrofobizuje stěny pórů a nevytváří souvislý povrchový film. Na šikmých a vodorovných plochách může úplně nahradit oplechování. Nedá se barevně upravovat! . Průměrná spotřeba 0,2 - 0,4 l/m².

Je plně (100%) transparentní. Jeho výhoda tkví v procesu, který nemá takovou časovou náročnost na prosychání a dá se aplikovat i za nižších teplot. Podmínkou je suchý povrch maximálně 5% objemu hmot.

B) Restaurování kovových prvků:

Doporučený postup restaurátorských prací:

1. Podrobný průzkum z lešení
2. Případné sejmutí desek a transport do atelieru
3. Předběžné očištění
4. Stabilizace lakovou fixáží
5. Hloubkové čištění – odkyselení kordovaných částí
6. Případné odstranění nevhodných (ztmavlých přemaleb)
6. Doplnění chybějících podkladových vrstev
9. Barevné sjednocení ploch retuší
10. Závěrečná laková fixáž

Podrobně rozpracovaný popis postupu restaurátorských prací olejových maleb a nátěrů na kovové podložce:

1. Podrobný průzkum z lešení

Základní cíl tohoto průzkumu má být rozhodnutí, zda snímat či nesnímat obrazy na plechu a jiné prvky, a restaurovat je odděleně v zastřešených prostorách. Po sejmutí i v případě ponechání na místě je nutné provést sondy čištění a odstranění případných nežádoucích přemaleb a zbytků laků

2. Případné sejmutí desek a transport do atelieru

V případě sejmutí obrazů je potřeba postupovat tak, aby byl originál zachován v plné míře. V případě ponechání obrazů je nutné stejným způsobem (tak, aby byl originál zachován v plné míře) zakrýt celou plochu originálu vytipovanými prostředky. Nevýhoda tohoto řešení je v tom, že bude možné na těchto plochách pracovat až po ukončení restaurátorských prací spojených s vápennými procesy

3. Předběžné očištění.

V případě sejmutí obrazů bude tato fáze provedena během snímání ze zdi. V druhém případě tato fáze proběhne až po odkrytí (po ukončení restaurování pomocí vápenných procesů). Jedná se o mechanické sejmutí nečistot pomocí podtlakových metod případně v kombinaci se suchým štětcem.

4. Stabilizace lakovou fixází.

Po mechanickém očištění lze provést předběžnou fixaci velmi řídkým roztokem organického rozpouštědla (nejlépe rektifikovaného terpentýnu, nebo v lakovém benzínu, případně v alkoholu) a pojidla na pryskyřičné bázi. Aplikovat tak, aby roztok vsákl do nejhlubších vrstev malby. Roztok by měl mít schopnost částečného odmytí (reversibilita) a musí být plně transparentní.

5. Hlubkové čištění – odkyselení zkorodovaných částí

Po částečném proschnutí je možné promytím daným rozpouštědlem provést odstranění nečistot a výluhů pomocí mechanického čištění štětcem, případně jemným kartáčem. Proces je možné opakovat a po každém mytí je nutné znovu impregnovat. V případě dokončení mytí je nutné před dalším postupem ponechat dostatečnou technologickou pauzu na úplné proschnutí materiálu. Po úplném proschnutí malby je možné provést chemickou stabilizaci zkorodovaných vrstev chemickými prostředky a následnou stabilizaci a neutralizaci restaurovaných ploch.

6. Případné odstranění nevhodných (ztmavělých přemaleb)

Po ukončení předešlých čisticích a stabilizačních postupů a úplném proschnutí všech vrstev malby je případně možné pomocí organických rozpouštědel naměkčit a odmyt vytipované ztmavělé předchozí nevhodné zásahy retušování. V případě, že by byly tyto zásahy profesionálně provedené, byly by reversibilní a odmyly by se spolu s odmyváním nečistot, v opačném případě je nutné použít invazivnější metody tak, aby byl zachován originál v maximální míře.

7. Doplnění chybějících podkladových vrstev

Tam, kde v minulosti došlo k odpadnutí podkladových vrstev, je nutné je doplnit dle výsledků laboratorního rozboru a nábrusu složek malby podrobného průzkumu. Nejčastěji bývá použit tmelící materiál na bázi křídly. Aplikovaný tmelící materiál bude povrchově sjednocen s originálem.

8. Barevné sjednocení ploch retuší

Tmelená místa budou sjednocena napodobivou reversibilní retuší.

9. Závěrečná laková fixáž.

Zretušovaný obraz bude zalakován nejlépe 3%ním roztokem Paraloydu v organickém rozpouštědle, lakovém benzínu, nebo lihu.

Součástí fasády jsou též klempířské prvky okraje střech, komíny, okapové svody a kovářské doplňky, část z nich bude restaurována odborným řemeslníkem kovářského řemesla. Jedná se o obyčejnou povrchovou úpravu, případném očištění koroze. Případné upevnění ve zdivu bude prováděno v režimu restaurování sgrafita.

Požadované práce a priority jejich provedení:

- stabilizace otevřených poruch
- prekonsolidace v celé ploše restaurovaného sgrafita, malby a ostatních ploch a doplňků
- barevné korekce a retuše budou co nejméně zasahovat do originálu a budou v co největší míře respektovat současný stav originálu a jeho charakteru
- veškeré práce budou fotograficky a graficky dokumentovány
- zmíněné práce budou prováděny vždy v souladu s technickým listem a odborným doporučením respektování pravidel při postupu práce
- práce musí být realizovány při teplotě nad 10°C

Studované materiály:

Studium všech dostupných materiálů publikovaných i uložených v archivech NPÚ.

Václav Špale: Restaurátorské práce na sgrafitové a malířské výzdobě fasády budovy radnice č. p. 78 na Karlově náměstí v Kolíně (2007)

Jiří Procházka: Kolínská radnice, (Kolín 1980)

Studium dokumentace: Státní okresní archiv Kolín, archivní fond Městský národní výbor Kolín, bez inv.č. - složka rekonstrukce fasády radnice v Kolíně 1954-59

Použitá literatura:

Bohuslav Slánský: Technika malby, (nakladatelství Paseka, 2003)

Cesare Brandi: Teorie restaurování (Einaudi, Torino 1977)
překlad Jiří Špaček, Tichá Byzanc 2000

Průzkum historických materiálů : Analytické metody pro restaurování a památkovou péči,
Ivana Kopecká, Vratislav Nejedlý. -- Praha : Grada, 2005

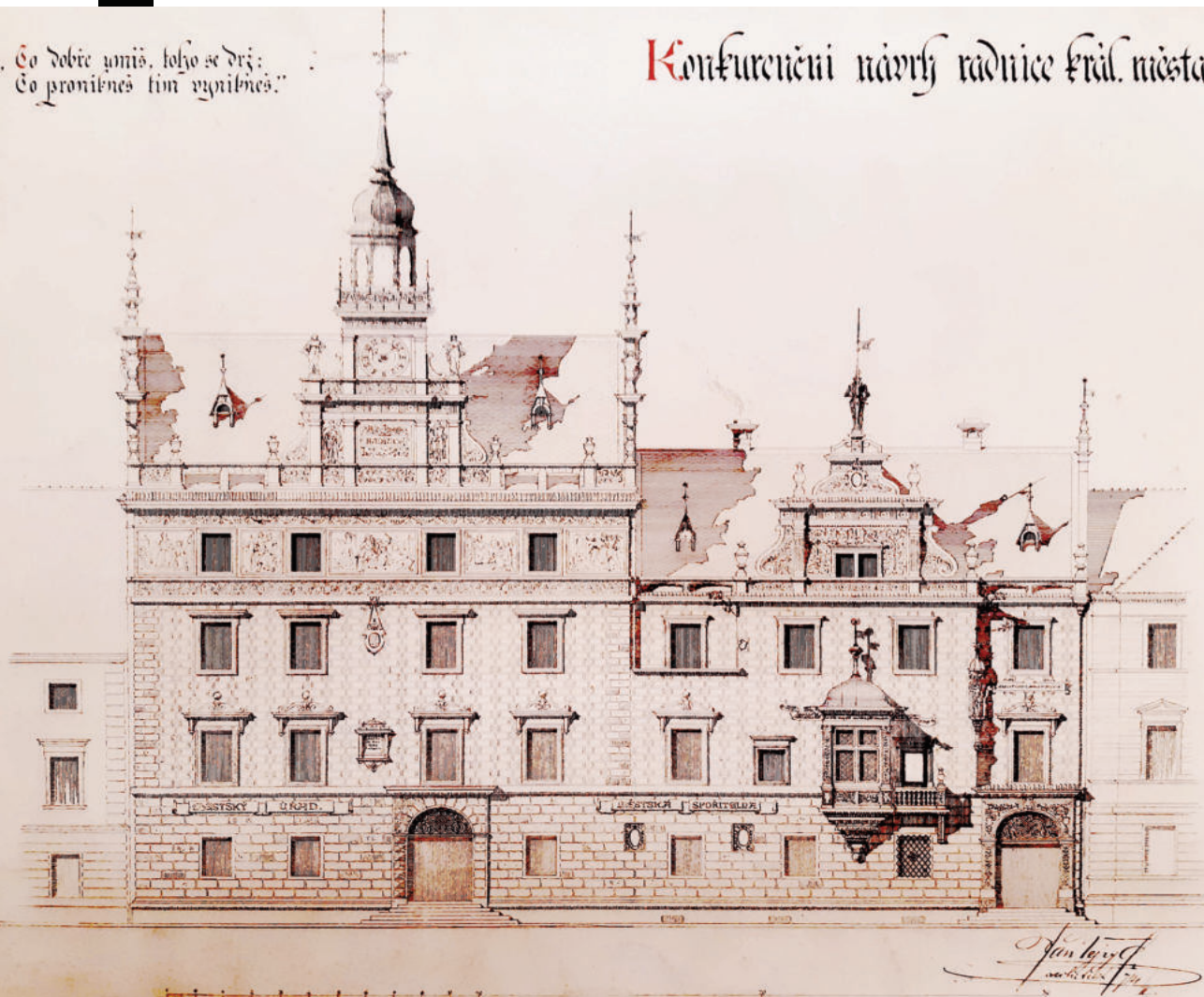
V Praze dne 24. června 2021

Pavel Novák, akademický malíř
Lužická 30/1703, Praha 2, PSČ 120 00
DIČ.:CZ6211190326, IČO 70761159
licence MK ČR č.j. 34706/2010

fotodokumentace

Motto: „Co dobře umíš, toho se drž;
Co promítneš tím vynikneš.“

Konfurenční návrh radnice král. města Kolína.

Plánová dokumentace návrhu řešení průčelí radnice. Fotoreprodukce dokumentace posloužila jako navigátor této dokumentace, a zcela jistě bude dobrou předlohou plánové dokumentace současné. Z tohoto dokumentu je patrné, že komplex průčelí radnice zůstal beze změn až do současnosti, i když mnohdy došlo téměř k zániku některých ploch (například fresky), což svědčí o velkém kontinuálním zájmu o aktuální stav této budovy.

Státní okresní archiv Kolín, archivní fond Městský národní výbor Kolín, bez inv.č.

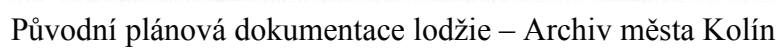
DPN_6628 – 6. 5. 2021 10:23

Celkový pohled na fasádu se sgrafitem. Během provádění průzkumu kovářských prvků.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 100, clona F/9, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4.

Pohled na soklovou část s balkónem a vstupními dveřmi. Tato část je povrchově upravena akrylátovou barvou, která je aplikována velmi nedbale v silné vrstvě, čímž znečistnila spoustu jinak dokonalých detailů štukové výzdoby. Je zde také vidět umístění dveří s portálem se vstupem do budovy. Restaurování řezbářských detailů, jako je tento, bude zpracováno v samostatném průzkumu a záměru.

DSC_6621 – 6. 5. 2021 10:18

Umístění sondy na šišťici balkónové klenby. Větší detail předchozího snímku. Sonda odhaluje povrch původní štukové vrstvy se všemi dokonalými detaily.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 200, clona F/7,1, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4.

DPN_6621 – 6. 5. 2021 10:18

Detail sondy na šišťici balkónové klenby. Větší detail předchozího snímku. Sonda odhaluje povrch původní štukové vrstvy se všemi dokonalými detaily, jak je zde patrné na kanelurách lístečků.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 200, clona F/7,1, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4.

DPN_6574 – 6. 5. 2021 09:32

Pohled na balkon v 2.n.p. Vnější dveře jsou vystaveny velkým povětrnostním podmínkám, jako i silnému slunečnímu záření, větru a vlhkosti. I z vnitřního pláště těchto truhlářských prvků je zřejmé, že původní velmi kvalitní povrch laku byl z vnější strany málo (nebo vůbec) udržován. Bílé štukové prvky jsou pozdější úprava a interpretace, jejich původní barevnost byla v barvě šuku. Je zde také popsána plocha běžného sgrafita. Na snímku je také vidět na bílo natřené štukatérské prvky ostění oken. Provedené sondy definovaly původní povrchovou úpravu shodnou s lepenými štukovými doplňky.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 1600, clona F/7,1, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4.

DPN_6980 – 13. 5. 2021 09:34

Porovnání dvou povrchů – vnitřního, bez vlivu počasí a vnějšího, na kterém je i na první pohled patrné poškození na nikdy neudržovaném povrchu. Na snímku jsou také zachyceny původní kované kliky, také v rozdílu stavu závislém na vlivu počasí.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/125 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4.

DPN_6990 – 13. 5. 2021 09:36

Detail okenních ráků z vnitřní strany budovy. Na detailu jsou jasné stopy frézování profilu, které odpovídá spíše novodobějšímu zpracování. Detailní a popisné je zachycení repasované kliky. Velmi věrohodně působí i repasované kované prvky, nebo jejich repliky. Nepůvodně působí plechové žaluzie. Dobré je si představit v budoucnu jiné méně nápadné technické řešení.

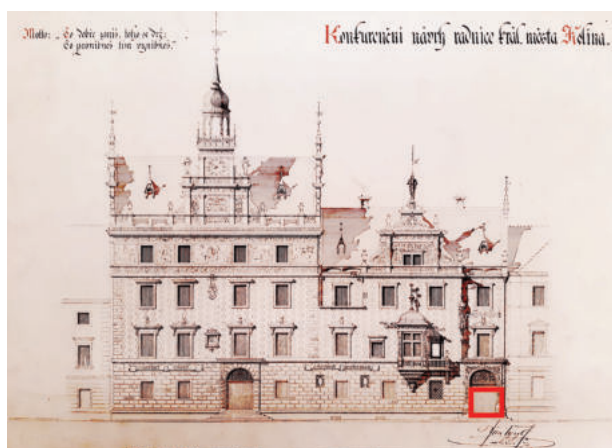
NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/125 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4.

DPN_6815 – 13. 5. 2021 09:34

Novodobá (frézovaná) replika původních vstupních dveří. V relativně dobrém stavu, pouze nutné očištění a obnovení laku (standardní řemeslná údržba). Kování je natolik nadstandardním provedením, že nenese ani stopy koroze.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 280, clona F/3,5, focus 31mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4., OpenOffice Writer.

DPN_6579 – 6. 5. 2021 09:42

Detail běžného poškození sgrafita vlivem zatékání z nefunkčního okapového systému, nebo výluh z kamenných prvků původního gotického zdiva. Odpověď na tuto otázku by měl nalézt podrobná restaurátorská průzkumová zpráva na základě restaurátorského průzkumu provedeného z lešení před započítím vlastních prací. Každopádně by měl určit způsob sanace příčin vysolení ze zdiva.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/125 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. OpenOffice Writer.

IMG_20210506_125717.jpg – 15. 6. 2018 9:15

V jednom takovém podobném místě, které je zobrazeno na předešlém obrázku, byl v minulosti proveden transfer v souvislosti též s prasklinou, která místem prochází. Došlo k zajímavému efektu, kdy byl transfer špatně přilepen na podkladovou vrstvu, neboť došlo k příliš velké časové prodlevě mezi nanesením lepicí vápenné směsi a vlastním přilepením. Na transfer se otisklo číslo vyrýpnuté do podkladové hmoty 1/11. Snímek před odejmutím odpadlého transferu z výsuvné plošiny.

HUAWEI
Exp.: 1/822 s, ISO 50, clona F/1,8 focus 5,3mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4.OpenOffice Writer.

Fragment transferu před uložením do depozitáře. Kvalitně zpevněné kvalitní provedení sgrafita pomohlo uchovat fragment transferu ve velmi kompletní podobě. Bude jej nutné z pohledové strany zafixovat přelepy, odstranit kontaktní vrstvu, očistit podkladovou vrstvu na fasádě (vyinjektovat prasklinu, atp.) a poté zopakovat proces přilepení fragmentu do místa originálního osazení.

DPN_7470 – 7. 6. 2021 17:43

Fragment transferu před uložením do depozitáře. Kvalitně zpevněný s kvalitním provedením sgrafita. Boční pohled na sendvič vrstev sgrafita. Spodní část (světlá) hmoty sgrafita na snímku je podkladová lepicí vrstva. Originál sgrafita začíná černou vrstvou *intonaca collorata*, nejvýše je relativně silná 2-3mm silná a s podkladem dobře propojená vrstva *intonaca bianca*.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55.0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/125 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. OpenOffice Writer.

DPN_7069 – 7. 5. 2021 17:43

Fragment transferu před uložením do depozitáře. Zadní strana transferu, na které je otištěna kresba ostrým předmětem vyrytá do podkladové vrstvy: „1/11“. Krásně je otištěna i struktura přeschlého povrchu spojovací podkladové vrstvy.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55.0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/125 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. OpenOffice Writer.

P1390258 – 13. 5. 2021 8:50

Erb na průčelí hlavní budovy. Tento prvek patří do režimu restaurování štukových prvků fasády, polychromie vyžaduje samostatný podrobný restaurátorský záměr zpracování. Zlacené prvky jsou jednoznačně prokazatelné, neboť zlato neoxiduje – jakýkoliv jiný materiál by ztratil původní barevnost. Při posledních opravách bylo zlato nahrazeno žlutou polychromií.

Panasonic DMC-FZ72

Exp.: 1/80 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 157,16mm,

Adobe Photoshop 7,

Editor: Adobe Illustrator CS4. OpenOffice Writer.

DPN_6719 – 6. 5. 2021 11:29

Detail odlitku erbu na průčelí velké budovy, na snímku jsou patrné přemalby modré a červené plochy. Jsou zde také dobře vidět povětrnostní vlivy, např. stékající dešťové vody. Jsou to všechny plochy orientované nahoru. Propletenec okřídlených hadů byl v minulosti pozlacen. Na snímku jsou vidět fragmenty zlacení pod žlutou přemalbou.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 100, clona F/8 focus 18 mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer.

DPN_7012 – 13. 5. 2021 9:47

Boční štítová stěna focená ze střechy sousední budovy (postavené v 80-tých letech), která je také součástí radnice. Figurální sgrafito s ornamenty s prvky kolorovaného *bianca intonaca*.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 200, clona F/8 focus 18 mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer.

DPN_7009 – 13. 5. 2021 9:47

Boční část sgrafita s velmi poškozenou částí (50%) odpadlého materiálu *intonaca colorato*. Boční štítová stěna focená ze střechy sousední budovy (postavené v 80-tých letech), která je také součástí radnice.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 100, clona F/8 focus 24mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_7046 – 13. 5. 2021 9:47

Vnitřní nádvoří radnice s prvky sgrafita v návaznosti na ostatní budovy.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 100, clona F/8 focus 24mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6611 – 6. 5. 2021 10:04

Detail doplňujícího klempířského prvku fasády. Silně destrukční koroze na prstenci může vzniknout při nevhodné kombinaci (především kovových) materiálů, které navzájem mohou vytvořit elektrický člunek a ten způsobí elektrolytické reakce, které vznikají za vlhka a které korodují i měděný plech hloubkově. Povrch špičky věžičky byl vyzlacen a později byl upraven žlutou barvou.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 100, clona F/8 focus 24mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6639 – 6. 5. 2021 10:38

Poškození sgrafita v místě okapových svodů. Destrukce je také částečně způsobena volbou nevhodných doplňujících materiálů použitých při opravách v minulosti.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 160, clona F/8 focus 30mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6792 – 6. 5. 2021 10:08

Freska Karla Liebschera, orientační fotografie celku. Na jednotlivých plochách zleva: 1* založení města, 2* Založení vysokého kůru kostela děkanského Karlem IV., 3* Hájení města Divišem Božkem z Miletínka proti husitům, 4* Potvrzení městských práv Václavem IV., 5* Řádění Švédů.

Obrazy na plechu: postavy Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad od A. Liebschera, umístěno mezi pilastry, jež člení průčelní stranu věže (štítu).

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 100, clona F/8 focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

P1390283 10. 6. 2021 12:41

Státní okresní archiv Kolín, archivní fond Městský národní výbor Kolín, bez inv.č. -
složka rekonstrukce fasády radnice v Kolíně 1954-59:

Detail dokumentace stavu fasády před započítím restaurátorských prací 1954.

Panasonic DMC-FZ72
Exp.: 1/80 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 157,16mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. OpenOffice Writer.

P1390283 10. 6. 2021 12:41

Státní okresní archiv Kolín, archivní fond Městský národní výbor Kolín, bez inv.č. - složka rekonstrukce fasády radnice v Kolíně 1954-59: 2* Založení vysokého kůru kostela děkanského Karlem IV. Detail dokumentace stavu fasády před započítím restaurátorských prací.

Panasonic DMC-FZ72
Exp.: 1/80 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 157,16mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. OpenOffice Writer.

DPN_6741 – 6. 5. 2021 11:54

Freska Karla Liebschera. Detail obrazu „*Hájení města Divišem Božkem z Miletínka proti husitům*“. Povrch fresky je při rekonstrukci obrazu při kletování štukové vrstvy nepatrně zvrásněn, tato malá nerovnost způsobí vymývání barvy v této části vlivem nestejných povětrnostních podmínek. V pozadí je patrný detail sgrafitové výzdoby a diskutovaný prvek – barevnost okenní štukové šambrány rekonstruovaný a natřený na bílo.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 100, clona F/8 focus 24mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6741 – 6. 5. 2021 11:54

Freska Karla Liebschera. Detail obrazu „*Hájení města Divišem Božkem z Miletínka proti husitům*“. Povrch fresky je při rekonstrukci obrazu při kletování štukové vrstvy nepatrně zvrásněn, tato malá nerovnost způsobí vymývání barvy v této části vlivem nestejných povětrnostních podmínek. Na této části je tento efekt patrný pouze v detailnějším charakteru povrchové barevné struktury, je to však méně exponovaná část obrazu, jak je patrné z dobové dokumentace na str. 40, kde je zřejmé, že se freska v této části mohla dochovat jako původní. V současné době je v relativní kondici.

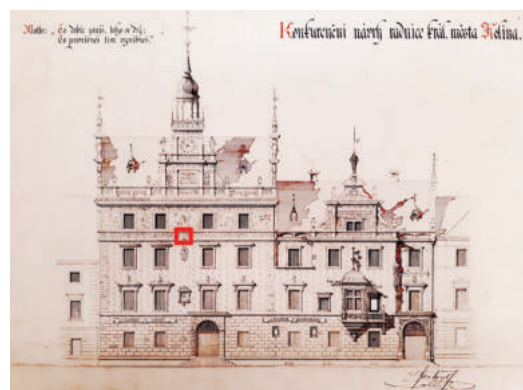
NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 100, clona F/8 focus 24mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6735 – 6. 5. 2021 11:51

Detail sgrafita – kombinace malby a sgrafita, kolorované *intonaco bianco*. Původní úprava sgrafita zapouštěním pigmentu do zavlhlého povrchu *intonaco bianco* probíhala záhy po vyrytí sgrafita. Dosáhlo se tím tzv. freskového pojení pigmentu, takže přesněji technologicky by se mělo definovat jako kombinace fresky a sgrafita.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 100, clona F/9 focus 52mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6728 – 6. 5. 2021 11:44

Detail štukového polychromovaného prvku erbu 3.n.p. průčelí. Při porovnání následujících fotografií dokumentačních stran lze na povrchu dohledat stejnou žlutou zkřídovatělou hlinku odpadající z povrchu a na kovových předmětech často překrývající fragmenty, i celé plochy původního zlacení. Na tomto snímku stěží dohledáváme žlutavý povrch okrové přemalby, ale dá se předpokládat, že jednotlivé část této královské koruny byly vyzlaceny právě díky stejnému odstínu žlutého okru použitého na jiných vyzlacených místech. Úlomky fragmentů se v tuto chvíli nepodařilo dohledat, rozsah a průkaznost původního zlacení by měl prokázat podrobný restaurátorský průzkum z lešení před započítím prací.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 100, clona F/9 focus 52mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6654 – 6. 5. 2021 10:40

Další dokumentace kombinace a prolínání různých technologií. Na snímku je místo nasazení ozdobné špice (jenž je klempířským řemeslným prvkem) na kamennou špičku stříšky lucerny balkónu. Tato ozdobná špice, vyrobená klempířsky z mědi, je pozlacená pravým plátkovým zlatem, které prosvítá pod žluto - okrovou polychromií.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 100, clona F/9 focus 52mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

P1390284 a P1390284 10. 6. 2021 12:42 - 3

Postavy Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad od A. Libschera,
Státní okresní archiv Kolín, archivní fond Městský národní výbor Kolín, bez inv.č. -
složka rekonstrukce fasády radnice v Kolíně 1954-59:

Detail dokumentace stavu obrazů na plechu po zrestaurování 1959. Je zřejmé, že obrazy
byly sejmuty a restaurovány odděleně. Na snímcích je patrné i přes nekvalitní reprodukci,
že se jednalo o velmi zručnou řemeslnou malbu, současný stav patrně kopií je poněkud
odlišný. V případě sejmutí originálů doporučujeme provést pečlivou fotodokumentaci
originálů. Případně vypracovat jejich věrnou kopii.

Panasonic DMC-FZ72
Exp.: 1/80 s, ISO 1100, clona F/3,5, focus 157,16mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. OpenOffice Writer.

DPN_6757 – 6. 5. 2021 11:57

Obrazy na plechové podložce. Jiří z Poděbrad od A. Libschera, Detaily návaznosti na štukové prvky fasády, ze kterých je patrné, že měděné desky jsou připevněny hřeby. Polychromie retuší, nebo lazury malby jsou již značně promyty.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 100, clona F/9 focus 24mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

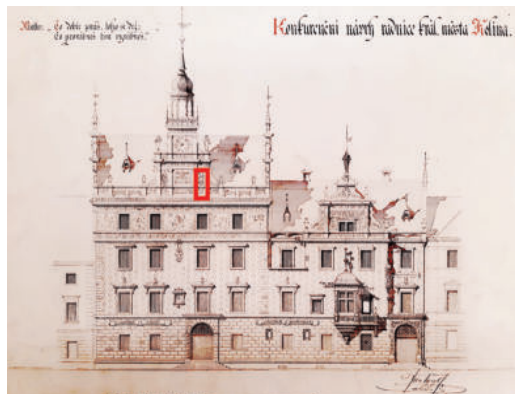

DPN_6758 – 6. 5. 2021 11:57

Obrazy na plechové podložce. Jiří z Poděbrad od A. Libschera, Detaily návaznosti na štukové prvky fasády. Na snímku je možné dobře rozpoznat zlatený povrch na křídovém podkladě – tradiční úprava povrchu pozadí figurálních výjevů na kovové podložce. Detail malby prozrazuje proti malbě zdokumentované na černobílých snímcích z období restaurování obrazů v r 1954-59 značné nepřesnosti. Je možné, že je to tím, že se jedná o nekvalitní kopii originálu.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 100, clona F/9 focus 24mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6761 – 6. 5. 2021 11:58

Obrazy na plechové (měděné) podložce. Přemysl Otakar II od A. Libschera, Details návaznosti na štukové prvky fasády, které jsou poměrně nekvalitně zpracovány (viz detail římsy hlavice). Bílý nátěr byl jednoduchý způsob jak zahladit nepřesnosti.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/320 s, ISO 100, clona F/9 focus 55mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6650 – 6. 5. 2021 10:39

Další dokumentace kombinace a prolínání různých technologií. Na snímku je místo nasazení ozdobné špice (jenž je kovářským řemeslným prvkem) na kamennou špičku stříšky lucerny rohové kariatidy – sochy Spravedlnosti. Tato ozdobná špice, vyrobená klempířsky z mědi, je pozlacena pravým plátkovým zlatem, které prosvítá pod žluto-okrovou polychromií.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 200, clona F/7,1 focus 55mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6780 – 6. 5. 2021 12:01

Další dokumentace kombinace a prolínání různých technologií. Klempířské prvky -
kování ozdobné konzole a sgrafito s prvky fresky.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 140, clona F/9 focus 25mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6780 – 6. 5. 2021 10:40

Detail návaznosti kovářských prvků - konzolí a klempířských prvků - okapů a sgrafito s prvky fresky. Profilovaná tažená část korunní římsy je povrchově upravena nevhodným bílým nátěrem, který potlačuje prostorové vnímání těchto prvků. Původní i později opravovaná barevnost byla v barvě štuky. Kovářské i klempířské prvky vypadají v dobrém stavu, kovářské jsou pouze znečištěny měděnkou.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 160, clona F/8 focus 18mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

DPN_6652 – 6. 5. 2021 10:40

Další dokumentace kombinace a prolínání různých technologií. Na snímku je místo ukončení ozdobné špice (jenž je klempířským řemeslným prvkem) na kamennou špičku stříšky lucerny balkónu. Tato ozdobná špice, vyrobená klempířsky z mědi, je pozlacena pravým plátkovým zlatem, které prosvítá pod žluto- okrovou polychromií. Do krouhve použita počáteční iniciála města Kolín.

NIKON D3500, model objektivu 18,0-55,0mm f/3,5-5,6
Exp.: 1/250 s, ISO 200, clona F/7,1 focus 55mm,
Adobe Photoshop 7,
Editor: Adobe Illustrator CS4. Open office writer

